19/03/2025

Η Β΄ Κυριακή Νηστειών στον Καθεδρικό Ναό Στοκχόλμης

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Μητροπόλεις Οικουμενικού Θρόνου

Ο Μητροπολίτης Σουηδίας και πάσης Σκανδιναυΐας κ. Κλεόπας χοροστάτησε την Κυριακή Β΄ των Νηστειών, στον Καθεδρικό Ναό Αγίου Γεωργίου Στοκχόλμης. Στο τέλος της Θείας Λειτουργία ο Σεβασμιώτατος ανέπεμψε δέηση υπέρ αναπαύσεως των προσφάτων κοιμηθέντων Ιεραρχών, του Μητροπολίτου πρ. Θεσσαλονίκης κυρού Ανθίμου και του Μητροπολίτου πρ. Παραμυθίας κυρού Τίτου.

Απευθυνόμενος στο πυκνό εκκλησίασμα, ανεφέρθη εν συντομία στην θεολογία του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά και στην αναγνωσθείσα Ευαγγελική περικοπή της

θεραπείας του παραλυτικού και της πίστεως του ιδίου και των φίλων του.

Κατακλείσας, καλωσόρισε και παρουσίασε τους εκκλησιασθέντες εξ Ελλάδος, Ελλογιμ. κ. **Γεώργιο Πηλιχό,** συγγραφέα της μελέτης: **«Άουσβιτς: Έλληνες-Αριθμός Μελλοθανάτου»**, καθώς και τους συνοδούς του, Εντιμ. κ. Εμμανουήλ Τουφεξή, Διευθυντή του Φιλανθρωπικού Οργανισμού Agape, και την συνεργάτιδά του Ευγεν. κ. Γεωργία Καρασαββίδου, εκ Θεσσαλονίκης, καθώς και τους δικηγόρους εξ Αθηνών κ.κ. Κωνσταντίνο και Δημήτριο Σφακιανάκη.

Αφού καλωσόρισε τους επισκέπτες, ο Ποιμενάρχης προσεκάλεσε τον κ. Πηλιχό, να κάνει σύντομη αναφορά στο εκκλησίασμα, για τους Ορθοδόξους κρατουμένους του στρατοπέδου του Άουσβιτς.
Στην προσφώνησή του, ο κ. Πηλιχός ανέφερε τα εξής: “Αγαπητοί μου, Τον Μάιο του 2019, ο Οικουμενικός Πατριάρχης μας, κ.κ. Βαρθολομαίος, περπάτησε επικεφαλής 25.000 ατόμων τη διαδρομή από το κεντρικό στρατόπεδο του Άουσβιτς μέχρι το στρατόπεδο εξόντωσης Μπίρκεναου – μια πορεία μνήμης 4,5 χιλιομέτρων. Είναι ο πρώτος Ορθόδοξος Πατριάρχης που συμμετείχε στο March of the Living, τιμώντας τη μνήμη των 1.200.000 κρατουμένων που θανατώθηκαν σε αυτό το αποκαλούμενο «εργοστάσιο θανάτου». Εκείνοι οι άνθρωποι, αθώες ψυχές, έγιναν στάχτη και καπνός, βιώνοντας έναν βάρβαρο και απάνθρωπο θάνατο – έναν θάνατο που κανένας άνθρωπος δεν αξίζει.

Στον ιερό αυτό τόπο, ένα απέραντο νεκροταφείο μεγέθους 268 γηπέδων ποδοσφαίρου, ανάμεσα στα ερείπια των κρεματορίων, ο Παναγιώτατος εκφώνησε λόγο ειρήνης και ελπίδας, που αναμεταδόθηκε από τα διεθνή ΜΜΕ, υπογραμμίζοντας τη βαθιά ανάγκη του ανθρώπου να βρίσκεται κοντά στον Θεό.

Τρεις λέξεις ξεχώρισαν στον λόγο του: «Είμαστε όλοι αδέλφια». Αυτές οι λέξεις, τόσο λιτές και ταυτόχρονα τόσο ισχυρές, συνοψίζουν την ουσία της χριστιανικής μας πίστης.
Η πλειονότητα των δολοφονηθέντων, περίπου ένα εκατομμύριο άνθρωποι, ήταν Εβραίοι. Όμως, το Άουσβιτς δεν αποτέλεσε τόπο μαρτυρίου μόνο για αυτούς. Ανάμεσα στα θύματα υπήρξαν και χριστιανοί όλων των δογμάτων, καθώς και μέλη άλλων μειονοτήτων που το Τρίτο Ράιχ θεωρούσε «περιττά».

Σύμφωνα με τα ιστορικά αρχεία, εκτός από τους Εβραίους της Ελλάδας, στο Άουσβιτς εκτοπίστηκαν και Έλληνες Χριστιανοί Ορθόδοξοι. Οι ναζί τους συνέλαβαν είτε επειδή βοήθησαν Εβραίους, είτε επειδή θεωρήθηκαν αντιστασιακοί λόγω των πολιτικών τους πεποιθήσεων, είτε επειδή αρνήθηκαν να υπακούσουν στις διαταγές της γερμανικής κατοχής για καταναγκαστική εργασία στην Γερμανία. Αρκετοί οδηγήθηκαν στο Αουσβιτς για «παραπτώματα» ή «ανυπακοή». Η ζωή τους στο στρατόπεδο δεν διέφερε από αυτή των Εβραίων κρατουμένων:

υπέστησαν την ίδια καθημερινή φρίκη – καταναγκαστική εργασία, βασανιστήρια, ιατρικά πειράματα, εκτελέσεις.

Εκτιμάται ότι περίπου 20.000 Έλληνες στάλθηκαν στη Γερμανία για καταναγκαστική εργασία.

Στα βιβλία θανάτου του Άουσβιτς, από τον Αύγουστο του 1941 έως τον Δεκέμβριο του 1943, καταγράφονται 3.508 θάνατοι Ελλήνων Χριστιανών Ορθοδόξων και Καθολικών. Μετά τον Δεκέμβριο του 1943, τα αρχεία καταστράφηκαν από τους ίδιους τους Γερμανούς, λίγο πριν από την εκκένωση του στρατοπέδου. Ωστόσο, σύμφωνα με τα ιστορικά αρχεία, ο συνολικός αριθμός των Ελλήνων Χριστιανών που έχασαν τη ζωή τους στο Άουσβιτς ανέρχεται σε 7.000 – 7.500 άτομα.

Οι τρεις λέξεις του Οικουμενικού μας Πατριάρχη, «Είμαστε όλοι αδέλφια», δεν είναι απλώς μια φράση. Είναι η ουσία της πίστης μας. Αν τις τηρούσαμε στην καθημερινότητά μας και επιδιώκαμε να ζούμε σύμφωνα με το βαθύ τους νόημα, ο κόσμος μας θα ήταν πολύ διαφορετικός. Το κακό «εγώ», που ελλοχεύει μέσα στον κάθε άνθρωπο, δεν θα μπορούσε να εκδηλωθεί με τρόπους που προκαλούν πόνο και δυστυχία.

Καθώς πλησιάζουμε στην κορύφωση του Θείου Πάθους, ας αφήσουμε αυτά τα λόγια να καθοδηγούν τις σκέψεις και τις πράξεις μας. Όχι μόνο αυτές τις ημέρες, αλλά κάθε ημέρα της ζωής μας.
Σεβασμιώτατε, σας ευχαριστώ και πάλι για την πρόσκληση και την ευκαιρία που μου δώσατε να απευθύνω αυτή τη σύντομη ομιλία.”

Ο Σεβασμιώτατος ευχαρίστησε και συνεχάρη τον κ. Πηλιχό για την ομιλία του, διεβίβασε στον ίδιο και την συνοδεία του την ευλογία και τις πατρικές ευχές της Α. Θ. Παναγιότητος, του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου και του προσέφερε την δίτομη μελέτη του, με την ανέκδοτη αλληλογραφία του Αγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως, που εξεδόθη από την Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Ακολούθησε δεξίωσις, προς τιμήν των εξ Ελλάδος επισκεπτών, στο Μουσείο Ελληνοχριστιανικής Κληρονομιάς, στις εγκαταστάσεις του ως άνω Καθεδρικού Ναού.

Παρακάτω η ομλία του Μητροπολίτη Σουηδίας:

Πανοσιολογιώτατε,

Μουσικολογιώτατοι,

Αγαπητοί μου Αδελφοί,

Κατά την σημερινή Β΄ Κυριακή των Νηστειών, οι Πατέρες της Εκκλησίας όρισαν, να εορτάζεται ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, η θεολογία του οποίου έγκειται στην προβολή της αλήθειας, ότι **ο Θεός είναι ουσία και (άκτιστη) ενέργεια, απρόσιτος και προσιτός, συνεπώς δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την σωτηρία μας, χάρη στην κατ᾽ εξοχήν ενέργεια του Θεού, τον ερχομό στον κόσμο του δευτέρου Προσώπου της Αγίας Τριάδος, του Ιησού Χριστού.**

Το απόσπασμα της σημερινής Ευαγγελικής περικοπής δείχνει τον τρόπο με τον οποίο ο Χριστός θεραπεύει τον άνθρωπο, τόσο ψυχικά (με την άφεση των αμαρτιών), όσο και σωματικά (αποκαθιστώντας την κλονισμένη του υγεία).

«**Διά της αμαρτίας ο θάνατος**», σημειώνει ο λόγος του Θεού, όπως άλλωστε

αναγινώσκουμε και σε μία από τις ευχές της Θείας Λειτουργίας του Μεγάλου Βασιλείου, που τελούμε την περίοδο αυτή. Ο Κύριός μας, ο ενανθρωπήσας Λόγος, έγινε «η οδός», καθαρίζοντας την ανθρώπινη φύση από την αμαρτία και τον θάνατο. Αυτή η αγάπη και άφεση των αμαρτιών προσφέρεται ανεξαιρέτως σε όλους μας, μέσα από την Σταυρική Θυσία του Θεανθρώπου, που παρατείνεται, συνεχίζεται, αενάως μέσα στο Σώμα Του, την Εκκλησία, δια του Αγίου Πνεύματος, μέσα στο μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας.

Δεν πρέπει, όμως, να μάς διαφεύγει η σημασία της δικής μας ανταπόκρισης στην πρόσκληση για σωτηρία, αλλά και η αντίληψη της θυσίας. Η ανταπόκρισή μας διαφαίνεται μέσα από την πίστη μας. **Η πίστη αποτελεί το άνοιγμα της καρδιάς στον Θεό, δείχνει τη συγκατάθεσή μας, προκειμένου να δεχθούμε τις δωρεές της αφέσεως.**

Εκτός, όμως, από την προσωπική μας πίστη, πρέπει να αντιλαμβανόμεθα την δύναμη της κοινής πίστεως. Στο σημερινό Ευαγγελικό ανάγνωσμα σημειώνεται, ότι ο Κύριος «ἰδών τήν πίστιν αὐτῶν», είδε την πίστη όχι μόνο του παραλυτικού, αλλά και των φίλων του. Όχι μόνο η ατομική πίστη, αλλ’ η κοινή έκφρασή της, μέσα στην Εκκλησία, ελκύει ακόμα περισσότερο την ενέργεια της χάριτος του Θεού.

Για την επίρρωση των λεγομένων μας, ας θυμηθούμε την δέηση του εκκλησιαστικού σώματος για τον φυλακισμένο απόστολο Πέτρο, που τον απελευθέρωσε, τους λόγους του Αγίου Ιακώβου του Αδελφοθέου, στο Ιερό Μυστήριο του Ευχελαίου, όπου σημειώνει, ότι η προσευχή της Εκκλησίας σε αρρώστους, μπορεί να σώσει από την ασθένεια, καθώς και την προτροπή των Αποστόλων: «εὔχεσθε ὑπέρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε».

Η περίοδος της Μεγάλης Τεσσαρακοστής και η αξία της έγκειται στο γεγονός ότι, μεταξύ άλλων, μάς υπενθυμίζει την διέξοδο στα πάσης φύσεως προβλήματά μας, που είναι η καλλιέργεια της προσευχής, της νηστείας, της ελεημοσύνης, και όλων των αρετών, που έχουν σκοπό την επανένωσή μας με τον Θεό και την συμφιλίωσή μας με τους συνανθρώπους μας.
Ας θυμηθούμε ένα σύγχρονο Άγιο, τον Άγιο Πορφύριο τον Καυσοκαλυβίτη, ο οποίος σε προβλήματα που αντιμετώπιζαν πνευματικά του παιδιά, κινητοποιούσε και άλλους, και μ᾽ αυτό τον τρόπο «κινητοποιούσε» το έλεος του Θεού.

Στις 27 Ιανουαρίου ε.ε., η Α. Θ. Παναγιότης, ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος, ανέθεσε στον Θεοφιλέστατο Επίσκοπο Χριστουπόλεως κ. Εμμανουήλ, στον Ελλογιμώτατο **κ. Γεώργιο Πηλιχό, συγγραφέα της μελέτης «Άουσβιτς: Έλληνες – Αριθμός Μελλοθανάτου»,** και στην ελαχιστότητά μου,

να εκπροσωπήσουμε το Οικουμενικό Πατριαρχείο στις εκδηλώσεις τιμής για την 80η επέτειο από την απελευθέρωση του στρατοπέδου Άουσβιτς – Μπίρκεναου.

Σήμερα, έχουμε την τιμή και την χαρά, να έχουμε μαζί μας, τον κ. Πηλιχό, εξ Αθηνών, μαζί με την συνοδεία του, η οποία αποτελείται από τους κ.κ. Εμμανουήλ Τουφεξή, Διευθυντή του Φιλανθρωπικού Οργανισμού Agape, και την συνεργάτιδά του κ. Γεωργία Καρασαββίδου, από την Θεσσαλονίκη, και τους δικηγόρους εξ Αθηνών Κωνσταντίνο και Δημήτριο Σφακιανάκη. Τους καλωσορίζουμε και τους ευχόμεθα, καλή διαμονή στην πόλη μας!

Θα καλέσω τον κ. Πηλιχό, να κάνει μια σύντομη αναφορά στην πολυετή έρευνά του στα αρχεία του Άουσβιτς και να μας μιλήσει για τους Ορθοδόξους κρατουμένους του στρατοπέδου, αφού μου επιτρέψει, να του προσφέρω την δίτομη μελέτη μου,

αζί με τις
ητος, του

